

Biblické hodiny – Niektoré príbehy zo SZ

Egyptský princ 1

V rozprávkach, rôznych príbehoch, v živote, ale aj v Biblii často kráčajú vedľa seba totálne odlišné postavy. A hoci sú tak rozdielne, život ich na určitý čas spojil, aby prešli trasu života, možno sa niečo naučili a vykonali úlohu, ku ktorej boli povolani. Aj vo vzťahu muža a ženy sa zvykne hovoriť, že protiklady sa priťahujú, ale totálna odlišnosť aj v tomto vzťahu zlá a neprijateľná, hoci na začiatku je možno atraktívna a vzrušujúca.

Jákob aj Jozef zomreli a Izrael sa formuje ako národ. Ešte nie ako celok, len ako jednotlivé kmene, ale aj tak majú spoločné zásadné veci. A tak vystupujú v protiklade k Egyptu, ako národu.

Izrael je v počte 12 kmeňov, čo je symbolom uzavretého kruhu. Spájajú sa v ňom zážitky a skúsenosti jednotlivcov a ich potomkov s cieľom ukázať Hospodinov vzťah k vyvolenému ľudu a zdôrazniť rozdiel medzi Izraelom a Egyptom. Hoci sa izraelský národ časom mení, jedno zostáva rovnaké: spája ich viera v Hospodina, ktorý si svoj národ vyvolil a oddelil ku zvláštnym úlohám. A táto viera ich robí slobodnými a vedie ich ku demokratickému spôsobu života. Sú závislí na Božom požehnaní, pretože Palestína je hornatá a jediný zdroj vody je dážď z neba.

Egypt je totalitným systémom, na čele ktorého stojí faraón, ako kráľ, ktorého ľudia uctievali ako vtelené božstvo a ktorý svojich poddaných vnímal ako bezprávných otrokov. Egyptská zem sa nachádza na nížine a úroda tu prospieva vďaka rieke Níl, ktorá záplavami zavlažuje pozemky, preto sa z tejto rieky stalo miesto bohoslužby.

Rozdiel medzi nimi bol náboženský a ideologický. A ten sa prehľbuje s nástupom nového faraóna, ktorý vie, že tu nejaký cudzí národ žije, ale nepozná jeho dejiny, vodcov, ani zámer. Jeho zásady a spôsob života bol odlišný od faraónov, ktorí kralovali pred ním a tá sloboda národa, ktorý žije v oblasti, z ktorej je Egypt najzraniteľnejší, sa mu vôbec nepáči. **Človek, ktorý si zakladá na svojej sile a ktorý nič iné nemá, len tú silu, neznáša pri sebe iného, silného a stabilného človeka, pretože ho považuje za nepriateľa.** Preto sa aj tento nový faraón, ktorého meno nepoznáme rozhodol, že tento národ musí oslabiť a zotročiť.

Možno si povieme: prečo to Pán Boh dopustil? Dôvodom tohto otroctva bola skúška a zároveň výstraha. Izrael mal spoznať pravú tvár Egypta a nepodliehať jeho zvodom. A uprostred tohto trápenia zas majú poznávať Božiu zvláštnu starostlivosť, ktorá napriek zlu nepriateľov, rastie a stáva sa silnejšou.

Niekedy musíme „padnúť na hubu“, spoznať pravú tvár človeka, niekedy je nám potrebné odкрыť pokušenie, aby sme spoznali, že **to krásne je len obal a vo vnútri je všetko prehnuté, skazené, zlé**. Toto poznanie bolí, ale aj vtedy môžeme spoznávať, že sa Pán Boh o nás stará a že ten pád je nám na poučenie a možno aj záchranu života časného či večného.

Faraónovi jeho plán veľmi nevychádzal a tak pristúpil ku drastickým riešeniam: nositeľov tradície, budúcich bojovníkov, hlavy rodiny aj spoločenstva, mužov chcel vyhubiť. Tieto „popravy“ mali vykonať pôrodné baby – chcel to urobiť akoby tajne, veď kto by obviňoval z likvidácie jeho.... Biblia konkretizuje dve: Sifrá, čo znamená „krása, tešiteľka“ a Púá, čo znamená „jas, tá, čo stoná“. Nevieme síce, či patrili do izraelského alebo egyptského národa, ale vieme podstatnú vec o nich: **báli sa Boha** – preto neposlúchli faraónov príkaz. Môžeme im pokojne pripísať zásluhu na budovaní vyvoleného ľudu, pretože **nielen že zachránili jeho členov, ale stali sa aj príkladom poslušnosti napriek ohrozeniu vlastného života**. Pán Boh práve cez takýchto verných a nebojácnych ľudí dokáže zničiť moc protivníkov a nepriateľov. **Netreba mať výnimočné postavenie, stačí, ak v tom svojom postavení, je človek verný a Pánovi poslušný**. Pán Boh sa akoby cez tie dve ženy faraónovi vysmieval: veď ho porazili obyčajné ženičky a hoci mali slúžiť na likvidáciu Božieho ľudu, Pán Boh ich použil na jeho upevnenie a rozmnoženie.

Zlo však neprestane z ničoho nič bojovať. Bude útočiť ďalej. A tak sa ani faraón nevzdáva a **dáva príkaz zlikvidovať všetkých chlapcov v rieke Níl. Faraón týchto chlapcov pravdepodobne obetoval bohu rieky Níl, nešlo teda len o ich likvidáciu, ale aj o to, že po smrti akoby patrili pohanským božstvám, a nie izraelskému Bohu**. Pravda je taká, že diabol, zlo, hriech, môžu útočiť, kopať okolo seba, môžu túžiť po likvidácii dobra, ale **Boh so svojim požehnaním je stále krok dopredu**, hoci sa nám to v tej danej chvíli nezdá. Že tomu bolo tak aj v časoch izraelského pobytu v Egypte, si povieme po piesni.

ES 625

Amrámovi a Jochebed, členom kmeňa Lévi, sa narodil syn, ktorý **bol pekný – ale nešlo tu o telesnú krásu, ale skôr o dobrotu, pôvab, výnimočné vnútorné vyžarovanie, čo bolo symbolom zvláštnej Božej milosti a vyvolenia**. Istý čas ho rodina ukrývala, ale s malým dieťaťom je to stále ťažšie a preto Jochebed vymyslela zvláštny plán záchranu. Urobila košík, vymazala ho smolou a položila ho na riekou Níl, na miesto, kde by mohol chlapca nájsť niekto, kto ho môže zachrániť. **Výraz „košík“ je rovnaký ako výraz „archa“, v obidvoch**

prípadoch je naznačený predmet, v ktorom má byť zachované to, čo Pán Boh chce zachrániť pred záhubou.

Pán Boh má teda s chlapcom svoj plán a Biblia jasne naznačuje, že je to Boh, kto ho zachráni a Jeho riadením chlapec pôjde tou správnou cestou. Ku rieke prichádza faraónova dcéra, išla pravdepodobne na telesnú i náboženskú očistu k posvätej rieke. Tu zrazu nájde dieťa, ktoré malo zomrieť. Ona ho chápe ako dar boha Nílu. Zase je tu žena, ktorá kazí plány mocnému kráľovi. Áno, aj žena má svoje miesto v Božom pláne záchrany a nielen muži sú nositeľmi požehnaní či spásy. Boh často používa tých, ktorí v očiach spoločnosti nemajú výsadné postavenie, aby vykonali Jeho vôľu.

Pán Boh je riadny satirik: toto dieťa bude kojitiť vlastná matka na dvore kráľa, ktorý ho chcel zničiť, pod ochranou faraónovej dcéry (Nevieme, ako sa volal predtým, ale meno **Mojžiš mu dala až princezná, a znamená „ z vody vytiahnutý alebo vytáhujúci, ale môže znamenať aj syn“**). Chlapec dostal nesmierny dar, keď sa jeho matka o neho môže starať a nielen to, môže ho vychovávať a viesť podľa viery jeho ľudu. Mojžiš sa tak stáva súčasťou dvoch svetov.

Určite ako syn na kráľovskom dvore dostáva vzdelanie, ktoré obsahovalo literárnu, matematickú, prírodopisnú, ale aj náboženskú stránku. Nevieme, do akého veku s ním bola mama, pravdepodobne do 5 rokov a nevieme, dokedy bol Mojžiš na kráľovstvom dvore, ale vieme, prečo odtiaľ odišiel.

Mojžiš mal asi 40 rokov, keď sa stal svedkom bitky, ktorá sa udiala v priestore, kde žili Izraelci. Je svedkom toho, ako Egypťania utláčajú Izraelcov. Možno z nepozornosti Egypťan zabil Hebrejca a v Mojžišovi to vzbudí vášeň pre spravodlivosť. Svojho spolubrata pomstí podľa zásady: život za život. Hoci to robí tajne, nebude to utajené. Možno aj táto udalosť mu dodá odvahu a akýsi božský pocit, že má urovnávať všetky spory a všetko riešiť. A tak sa na druhý deň zapojí do hádky dvoch Hebrejcov, ktorí nereagujú tak, ako by Mojžiš čakal, možno je to preto, lebo niektorí sa po čase od Pána Boha odvrátili a nepoznali, čo od nich žiada. Takže namiesto porozumenia sa Mojžiš stretáva s vyhrážkami. Koná impulzívne – zatiaľ, **neskôr sa v Božej škole naučí, že má jednať na základe citlivosti na Božiu vôľu a chvíľu. Áno, niekedy je lepšie dať všetkému čas a našu reakciu si premyslieť skôr, ako niečo urobíme.** Hlavne všetky naše plány a reakcie majú prejsť testom, ktorý nám ukáže, či sú alebo nie sú Božou vôľou.

Keď sa faraón dozvie, čo Mojžiš urobil, žiada pre neho tvrdý trest: smrť. Je zaujímavé, že faraón takto reaguje, ale možno to bola iba príležitosť, ako sa Mojžiša zbaviť, iste mu na ňom niečo nesedelo. Mojžiš teda musí utiecť a to do Midjánskej krajiny medzi Egyptom a Kanaánom – je to príprava na Boží plán vyvieť Izrael z otroctva.

Mojžiš sa zastaví pri studni. Bolo to najlepšie miesto na stretnutie s domorodcami, keďže voda tu bola vzácna, prichádzalo tu veľa aj významných ľudí. Tu sa znovu stáva súčasťou konfliktu. Ten, kto prišiel ku studni prvý, mal lepší prístup k vode a mohol si nabrat' vody viac, ako tí, čo prišli po ňom. Ale tí zväčša o prístup bojovali. Preto sa pastieri snažili odohnať dcéry midjánskeho kňaza. Mojžišovi to nedá a tak znovu zasahuje, no tento krát mu to prinesie pozitívne ovocie: stáva sa členom rodiny tohto kňaza (Reúel, Jetro) a berie si za ženu jednu z jeho dcér Cippóru (vtáčik). Meno ich syna je Géršóm. Mojžiš sa zatiaľ pripravuje na svoju úlohu.

A Izrael bol na tom stále horšie: ľud trpel ďalej, útlak sa rozmohol ešte viac a im nezostávalo nič iné, iba volať k Bohu s prosbou o zásah. Pán Boh vypočul ich volanie, rozpomenul sa na svoju zmluvu, pozrel sa na nich a priznal sa k nim. **Pán Boh si dával načas z dvoch dôvodov: aby Izraelcom úplne zničil ich ideálne predstavy o živote bez Hospodina a aby Egyptanom poskytol dostatočný čas na pokánie.** Niekedy si Pán Boh dáva načas, hoci my by sme už chceli, aby zasiahol, ale On predsa pozná celú situáciu lepšie ako my.

Politická situácia sa zmenila a Mojžiš sa bude môcť vrátiť do Egypta. To je čas na Boží zásah do jeho života a tým aj do života vyvoleného ľudu. Je čas oslobodiť Izrael, hoci vysloboditeľ má už dost rokov, no Boh je večný a preto Mojžišovu dočasnosť prekrýva svojou večnosťou. Ale to najprv musí Mojžiš pochopiť: Boh s ním má svoj plán, presahujúci všetky jeho predstavy.